

Cégek részletes adatai kereshetők úgy is, hogy termékek vagy szolgáltatások speciális útmutatóiban böngészünk. A Business Monitor International számos cég- és termékadatbázist, illetve kiadványt készített, amelyek közép- és kelet-európai cégeket és azok termékeit tartalmazzák ágazatonként. Ilyenek pl. a gyógyszeripar multinacionális cégeinek ismertetője, a híradástechnikai ipar, a vegyipar, a petrokémiai ipar, az energia- és bányaipar, az építőipar stb. mutatóinak kiadványai és elektronikus változatai. Ezeket a kategóriákat országotekben csoportosítják, pl. mint a *Foreign Companies in Russia* (külföldi cégek mutatója Oroszországban): www.businessmonitor.com.

Az exportőrökre is lehet kereséseket végezni különféle directory adatbázisokban. Ezek példái a *Czech Exporters*, 2000 cseh exportorientált vállalat jegyzéke, évenként frissítve: www.inform.cz, és az *SLO-Export Directory*, 2000 szlovén cég alapinformációival: www.gzs.si/eng/index.htm.

Mind a 27 országban törvényes kötelezettség a cégek hivatalos bejegyzése. Ezeknek a jegyzékeknek egy része elérhető az interneten is, mint pl. a *Company Register Online*, Magyarország 350 000 vállalatának bejegyzett adatai: www.infohaz.euroweb.hu/ceg/cegjegya.htm, vagy a romániai cégek profiljait, nyereség- és veszteségjelentéseit szolgáltató jegyzék, a *National Trade Registry Office*: www.onrc.ccir.ro.

Cégek pénzügyi helyzetét részletesen elemző információforrás ma még alig áll rendelkezésre, de számuk egyre nő. Három termék emelhető ki közülük.

Skate Financial Network

Mintegy 400, elsősorban orosz vállalat tevékenységét ismertető adatbázis, amely legfontosabb pénzügyi adataikat, tőzsdei helyzetüket, cégvagyonukat, kereskedelmi kilátásaikat, tőkebefektetéseiket és fejlődési trendjeiket tartalmazza: www.skatefn.com.

Albertina Financial Profiles

Mintegy 6000 csehországi cég éves pénzügyi eredményjelentéseit, továbbá kb. kétmillió cseh és szlovák vállalat adatait tartalmazza. A cégprofilokban adóssági helyzetük is megtalálható: www.albertina.cz/english/index.html.

Russian Company Service

Cégadatok kitűnő adatbázisa, amely többek között az ár/jövedelem arányokat, részvényenkénti jövedelmeket, összforgalmi adatokat, piaci tőkeadatok, nagyobb részvényesek és osztalékok visszatekintő adatait stb. tartalmazza. A cégprofilokat egységes kétoldalas ismertetőben közli. Az internet-hozzáférési adat hiányzik, fax: +44 (0) 1424 774433

Tudnunk kell azonban, hogy minden felsorolt és fel nem sorolt elektronikus adat- és információforrás ellenére, amelyek adatbázisban, az interneten vagy más módon elérhetők, valamennyi, bennünket érdeklő céginformáció megszerzése gombnyomásra ma még csak álom.

/KONN, Tania: Emerging markets in Eastern Europe. = Information World Review, 165. sz. 2001. január, p. 14–15./

(Roboz Péter)

Oroszországban hozzáfogtak az elektronikus nemzeti könyvtár koncepciójának kimunkálásához

Akárcsak világszerte, Oroszországban is viták folynak arról, hogy a sokasodó elektronikus könyvtárak könyvtári, azaz a könyvtárakban szokásos gyűjtő, feltáró, tájékoztató szervezetek-e egyáltalán, avagy nincs semmi közük a könyvtári rendszerhez. Ettől függetlenül 1999 tavaszán a szövetségi kormány már lépett az elektronikus könyvtárak ügyében, amikor határozatban kötelezte az illetékes tárcákat és főhatóságokat, hogy a meglévő erőforrásokra és a prognosztizált pers-

pektívákra tekintettel munkálják ki az elektronikus könyvtárak koncepcióját, illetve készítsenek koncepcionális előterjesztést ez ügyben. Ezt a feladatot egy nemzetközi munkacsoport gyorsan megoldotta, a vele kapcsolatos előterjesztés a Tudományügyi Minisztérium közvetítésével megérkezett a kormányhoz is. Reális remény, hogy ennek az előterjesztésnek magjából – nemzeti elektronikus könyvtár címen – állami, költségvetéssileg finanszírozott program valósulhat meg.

A nemzeti elektronikus könyvtár koncepciójának kulcseleme a funkciómeghatározás, amelynek révén ez az intézmény kiemelkedik a többi elektronikus könyvtár mezőnyéből. A feladata az lesz, hogy országos méretekben egységes program alapján orientálja az elektronikus forrásdokumentumok létrejöttét, nyilvántartását, katalogizálását, használatát és a róluk való tájékoztatást. Mindezt akkor teheti meg, ha maga is előállítási jogositványokkal és begyűjtési felhatalmazásokkal rendelkezik.

Ezenkívül a következő tennivalókat kell e koncepciónak tartalmaznia:

- az ország meghatározó elektronikus könyvtári kataszterének felfektetése,
- az elektronikus könyvtárak struktúrájának és együttműködésének kialakítása,
- az elektronikus könyvtárak jogszabályi bázisának megeremtése,
- az együttműködési formák kikísérletezése,
- az információs-nyelvi és technológiai ellátás eszközeinek egységesítése,

- a társadalmi és egyéni szükségletek kifejtése,
- a használók felkészítése és a szolgáltatások tökéletesítése,
- fejlesztési perspektívák prognosztizálása.

A nemzeti elektronikus könyvtár programja napjainkban kísérletnek tekinthető az ország elektronikus forrásdokumentumainak létrehozásához, tökéletesítéséhez, nyilvántartásához és fejlesztéséhez szükséges platform kidolgozását illetően. Ez a kísérlet azonban csak akkor lesz sikeres, ha mindazok a szervezetek, amelyek az elektronikus információ generálásában érdekeltek, és a mai bizonytalan világban civilizált jogszabályi alapon kívánnának működni, aktívan és egyetértően vesznek részt benne.

ÍŠRAJBERG, Á. L.: Na puti k sozdaniü koncepcii Nacional'noj èlektronnoj biblioteki. = Nauènye i tehnièskie biblioteki, 3. sz. 2000. p. 10–13./

(Futala Tibor)

Oroszország megteszi a magáét, hogy az elektronikus forrásokat Bonntól egészen Vlagyivosztokig el lehessen érni

Ez az ígélet A. I. Zemskov, a GPNTB (Állami Nyilvános Tudományos-Műszaki Könyvtár) igazgatója szájából hangzott el, aki a Bielefeld 2000 konferencián felkért hozzászólóként szerepelt. Abból indult ki, hogy igaza van T. Koh kelet-európai szakértőnek, amikor állítja, hogy e régióban az előrelépést nem is annyira a technológiai problémák hátráltatják, mint az információk körülményes begyűjtésével, feldolgozásával és keresésével kapcsolatosak. Ehhez még hozzáteszi az ún. nyelvi problémát, azt ti., hogy a tudományos-tájékoztatási kommunikációban ezelőtt általánosan használt orosz nyelvet a térség országainak nemzeti nyelvei, illetve azok angol és arab nyelvvel való keveredései váltották fel. E „slamasztikából” 5-12 év alatt lehet kimászni.

Ennek ellenére bizni lehet az orosz partnerségben a következő jelenségek miatt:

1. Napjainkra Oroszországban kialakult az egységes és megszakítatlan információs tér: az internetet a társadalom, a politikai elit és az üzleti élet egyaránt meghatározó jelentőségű kitérési pontnak-irányynak fogadta el.

2. Oroszországban az internet használóinak száma exponenciálisan növekszik, és a közeli jövőben meghaladja a lakosság 10%-át, amit kritikus értéknek tartanak. Ennek következtében a társadalmi és gazdasági életben megerősödik az információs technológiák szerepe.
3. A térség egészében az ún. kultúrológiai tér máris globálisnak tekinthető a nem nyelvfüggő vonatkozásokban (szobrászat, festészet, balett, zene stb.). A reklámbiznisz és a tömegkommunikáció nyelvtől való függősége miatt csak közvetetten, áttételekkel globalizálódik.
4. A pénzpiac a lehető legkönnyebben vetheti meg a lábát az információs világtársadalomban. A biznisz egyéb területei és az elektronikus kereskedelem vonatkozásában a logisztika és a jogszabályozás lényeges tökéletesítésére van szükség.
5. A jogi kérdések fokozatosan társadalmi ellenőrzés alá kerülnek. Ez biztosítéka annak, hogy a helyzet e téren is megjavul.

Az idők jele: annak érdekében, hogy hozzájáruljon az orosz kultúrának az internet adta új elektronikus térbe és folyamatokba történő integrálódásához,